

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Задорожний З.-М. В.

« 24 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент
освітньо-наукова програма – «Менеджмент»

Тернопіль – ТНЕУ
2019

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Дисципліна «Аналіз управління підприємством»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни – вибіркова Мова навчання: українська
	Спеціальність – 073 Менеджмент;	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2,3</i>
	Рівень вищої освіти – треть (освітньо- науковий)	Лекції (год.): <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 6</i> Практичні заняття (год.): <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 6</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота (год.): <i>Денна – 120</i> <i>Заочна – 138</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 2		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Аналіз управління підприємством»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Аналіз управління підприємством» є набуття здобувачами систематизованих знань і навичок володіння науковими основами аналізу управління підприємством, формування аналітичного мислення, розвиток умінь і навичок використання аналітичних інструментів для об'єктивного оцінювання господарських ситуацій, вироблення й обґрунтування оптимальних управлінських рішень, а також навичок якомога повнішого виявлення та використання резервів поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємств.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Аналіз управління підприємством» передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із дисциплін «Емпіричні методи та інформаційно-аналітичні технології у наукових пошуках», «Менеджмент організації».

2.3. Результати навчання.

виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; використовувати різні методи аналізу управління підприємством; проводити аналіз фінансових показників діяльності підприємства;

розробляти обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції щодо управління підприємством за результатами проведеного аналізу; застосовувати навички в оформленні аналітичних висновків на запит користувачів відповідно до стандартів аналітичного процесу; застосовувати методику аналізу та прогнозування результатів діяльності підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни «Аналіз управління підприємством»

Змістовий модуль 1. Концептуальні підходи до аналізу управління підприємством

Тема 1. Роль економічного аналізу в системі управління підприємством

Провідне місце економічного аналізу в процесі управління, функціональному менеджменті, аудиті. Економічний аналіз як конкретна функція менеджменту та його основна підфункція. Роль економічного аналізу в супроводженні технології управлінських рішень. Зростання ролі економічного аналізу в періоди глобалізації економіки та фінансово-економічних криз.

Особливості аналізу господарської діяльності підприємства. Особливості економічного аналізу порівняно з іншими видами аналізу. Економічний аналіз як прикладна наука. Зміст економічного аналізу діяльності підприємств, його зв'язки з іншими економічними науками та дисциплінами.

Література [1; 4;5; 7; 13].

Тема 2. Організація та інформаційне забезпечення аналітичної роботи

Сутність і принципи організаційного забезпечення, його складові елементи та значення для якісного й своєчасного проведення економічного аналізу. Зв'язок організації економічного аналізу з організацією виробництва.

Форми організації аналітичної роботи: сутність; характерні ознаки; взаємозв'язок форм з функціями економічного аналізу.

Склад і структура організації економічного аналізу. Сутність, зміст, зв'язок елементів: організації аналітичного процесу; організації праці аналітиків; організації управління аналітичною роботою.

Інформація як важливий сучасний ресурс. Зв'язки між економічною інформацією та економічним аналізом. Сутність інформаційного забезпечення, його еволюція. Вимоги до інформації. Принципи формування економічної інформації як основи для організації обліку та складання звітності.

Класифікація аналітичної інформації та характеристика її видів.

Джерела інформації для зовнішнього та внутрішнього економічного аналізу. Перевірка достовірності її джерел.

Гласність інформації. Комерційна таємниця та захист інформації.

Література: [1; 10; 12; 14].

Тема 3. Структура та етапи комплексного аналізу управління підприємством

Сутність системного підходу до комплексного економічного аналізу діяльності підприємств. Склад цього аналізу.

Етапи комплексного, системного економічного аналізу та їх зміст.

Класифікація показників діяльності підприємства та їх характеристика.

Особливості проведення повного комплексного економічного аналізу діяльності підприємства в ринкових умовах.

Література [1; 4;5; 7; 13; 15].

Тема 4. Аналіз використання виробничих ресурсів підприємства

Роль і значення ресурсозбереження. Класифікація виробничих ресурсів, їх характеристика.

Аналіз використання трудових ресурсів підприємства. Мета та завдання аналізу використання трудових ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання фонду робочого часу. Аналіз виконання норм виробітку. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз фонду оплати праці та ефективності його використання. Оцінка впливу співвідношення трудових показників на фінансовий результат.

Аналіз забезпеченості виробництва продукції матеріальними ресурсами.

Аналіз стану запасів.

Аналіз ефективності формування портфеля замовлень на матеріали та виконання договорів на їх постачання.

Аналіз відхилень від норм витрат матеріалів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.

Методика аналізу використання необоротних активів. Оцінка наявності основних засобів, їх складу, структури та руху. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами та їх технічного стану. Оцінка ефективності використання основних засобів. Аналіз нематеріальних активів.

Аналіз використання виробничої потужності підприємства. Способи подолання «вузьких» місць виробництва.

Література [3; 4; 6; 9; 10; 11; 16].

Тема 5. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства

Сутність, мета, завдання та інформаційне забезпечення фінансового аналізу, його особливості. Місце прибутку в системі оціночних та узагальнюючих показників діяльності.

Особливості методики зовнішнього фінансового аналізу підприємства. Експрес-аналіз і поглиблений фінансовий аналіз. Аналіз фінансових результатів від операційної та звичайної діяльності. Характеристика фінансової звітності як основного джерела інформації: зміст, оцінка та аналітичне значення показників звітності. Аналіз майнового стану підприємства. Аналіз грошових потоків. Аналіз фінансового стану підприємства та його стійкості. Аналіз ліквідності. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства з результатами його виробничої та комерційної діяльності.

Оцінка можливості банкрутства.

Оперативний аналіз платіжного календаря.

Особливості методики внутрішнього фінансового аналізу підприємства. Аналіз фінансових результатів. Аналіз виконання фінансового плану підприємства та оперативний аналіз фінансових результатів. Факторний аналіз і оцінка невикористаних можливостей поліпшення фінансових результатів. Аналіз розподілу прибутків, що залишаються в розпорядженні підприємства. Аналіз прибутків від цінних паперів та позареалізаційних джерел. Аналіз оборотних активів. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей за їх обсягами, видами, об'єктами, термінами виникнення.

Розробка заходів щодо використання резервів та стабілізації фінансового стану.

Література [3; 4; 6; 9; 10; 11; 16].

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Аналіз управління підприємством»

Денна форма навчання

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Концептуальні підходи до аналізу управління підприємством</i>		
Тема 1. Роль економічного аналізу в системі управління підприємством	6	24
Тема 2. Організація та інформаційне забезпечення аналітичної роботи	6	24
Тема 3. Структура та етапи комплексного аналізу управління підприємством	6	24
Тема 4. Аналіз використання виробничих ресурсів підприємства	6	24
Тема 5. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства	6	24
Разом	30	120

Заочна форма навчання

	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Концептуальні підходи до аналізу управління підприємством</i>		
Тема 1. Роль економічного аналізу в системі управління підприємством	2	28
Тема 2. Організація та інформаційне забезпечення аналітичної роботи	2	28
Тема 3. Структура та етапи комплексного аналізу управління підприємством	4	30
Тема 4. Аналіз використання виробничих ресурсів підприємства	2	26
Тема 5. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства	2	26
Разом	12	138

5. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Теорія пізнання як методологічна основа економічного аналізу.	6	7
2.	Економічний аналіз та принципи діалектики.	7	8
3.	Принципи економічного аналізу, їх класифікація за ознаками: складність; наука-розробник; зміст.	6	7
4.	Класифікаційні ознаки та види економічного аналізу.	7	8
5.	Системний комплексний аналіз управління підприємством, його склад, взаємозв'язки структурних елементів, взаємообумовленість станом зовнішнього середовища та напрями вдосконалення.	6	7
6.	Системний підхід до вибору та застосуванню методів і прийомів економічного аналізу.	6	7
7.	Сутність, характеристика та області використання традиційних методів та прийомів економічного аналізу: порівнянь; перерахунку показників; середніх величин; абсолютних і відносних величин й відхилень; різниць; групувань; підсумків; балансових ув'язок; індексного та графічного методів; аналітичної таблиці; прийомів факторного аналізу та ін.	7	8
8.	Сутність, характеристика та області використання економіко-математичних методів: кореляційного, матричного, лінійного, динамічного програмування, імітаційного моделювання, сітьового планування та управління, ін.	7	8
9.	Мета та завдання аналізу основної операційної діяльності підприємства.	6	7
10.	Аналіз конкурентоспроможності продукції та підприємства.	7	8
11.	Аналіз якості роботи. Аналіз ритмічності та оцінка втрат від порушення ритму виробничого процесу.	7	8
12.	Визначення та роль управлінських рішень, умови забезпечення їх якості та ефективності.	7	8
13.	Класифікація управлінських рішень, характеристика їх видів.	6	7
14.	Особливості технології управлінських рішень.	7	8
15.	Сутність аналітичної підтримки управлінських рішень, її принципи.	7	8

№ п/п	Тематика	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
16.	Зміст основних етапів технології управлінського рішення та їх аналітична функція.	7	8
17.	Методи виконання аналітичної підтримки управлінських рішень та напрями її вдосконалення.	7	8
18.	Роль і значення аналізу результатів діяльності існуючих й потенційних партнерів підприємства.	7	8
Разом:		120	138

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Аналіз управління підприємством» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- залік.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Аналіз управління підприємством» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорний конспект лекцій з дисципліни «Аналіз управління підприємством» (електронний варіант)	1 – 5
2.	НМК з дисципліни «Аналіз управління підприємством» (електронний варіант)	1 - 5

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 440 с.
2. Микитюк П.П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2015. 452 с.
3. Михальська О.Л., Швець В.Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 228 с.
4. Міщук Г.Ю., Джигар Т. М., Шишкіна О. О. Економічний аналіз : навч. посіб. Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2017. 155с.
5. Мойсеєнко І.П. Системний аналіз в економіці: навч. посіб. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 247 с.
6. Мулик Т. О., Материнська О. А., Пльонсак О. Л. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2017. 288 с.
7. Радіонова І.Ф., Усик В. І. Макроекономічний аналіз національної економіки: навч. посіб. Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 302 с.
8. Сегер Л. Ю. Управління внутрішніми комунікаціями підприємств: теорія, методика, практика : монографія. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 196 с.
9. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 376 с.
10. Струк Н.С. Економічний аналіз ділового партнерства підприємств : монографія. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 467 с
11. Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська.-К.: Алерта, 2013.- 567с.
12. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 310 с.
13. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: навчальний посібник. 2-е вид. перероблене і доповнене. К.: КНЕУ, 2003. 556 с.
14. Шпанковська Н.Г., Король Г.О., Ковальчук К.Ф. та ін. Стратегічний

аналіз: навч. посіб. з грифом МОНУ. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. 224 с.

15. Джеймс П. Вумек, Деніел Джонс. Ощадливе виробництво. Харків : Фабула, 2018. 448 с.

16. Meier M., Sinzig W., Mertens . Enterprise Management with SAP SEM™/ Business Analytics (SAP Excellence). 2nd edition. Berlin : Springer, 2004. 231 p.

17. Enterprise Analytics: Optimize Performance, Process, and Decisions Through Big Data (FT Press Operations Management). Edited by Thomas Devenport. Pearson FT Press, 2012. 304 p.